

Бородавко Олександр Миколайович
аспірант кафедри інформатики та системології
КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Київ, Україна
e-mail: oleksandr.borodavko@kneu.ua
ORCID: 0009-0006-0485-1429

Безкоровайний Віталій Сергійович
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри інформатики та системології
КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Київ, Україна
e-mail: retal.vs@kneu.edu.ua
ORCID: 0000-0002-4998-8385

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ В ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЛЯХ: ОГЛЯД, КЛАСИФІКАЦІЯ ТА РОЛЬ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ PROZORRO

Oleksandr Borodavko
PhD student,
KNEU named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine
e-mail: oleksandr.borodavko@kneu.ua
ORCID: 0009-0006-0485-1429

Vitalii Bezkorovainyi
PhD, associate professor,
associate professor of the department of informatics and systemology,
KNEU named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine
e-mail: retal.vs @kneu.edu.ua
ORCID: 0000-0002-4998-8385

CORRUPTION RISKS IN PUBLIC PROCUREMENT: REVIEW, CLASSIFICATION AND THE ROLE OF THE ELECTRONIC SYSTEM PROZORRO

Анотація. Державні закупівлі в Україні залишаються однією з ключових сфер, де поєднуються значні фінансові потоки та високі ризики зловживань. У контексті реформування державного управління та інтеграції в європейський правовий простір вивчення корупційних ризиків, їх класифікація та заходи протидії набувають особливого значення. Важливим завданням є не лише виклад теоретичних підходів до визначення сутності корупційного ризику, а й аналіз практичних механізмів його мінімізації, серед яких центральне місце посідає електронна система Prozorro. У статті проведено комплексний аналіз корупційних ризиків, що виникають у сфері публічних закупівель, які є однією з найбільш фінансово ємних і водночас вразливих до зловживань сфер державного управління. Виділено та систематизовано ключові теоретичні підходи до визначення сутності корупційного ризику в юридичній та економічній науках, включаючи порівняння української термінології з міжнародними стандартами. Особливу увагу приділено детальному огляду та класифікації типових корупційних ризиків, ідентифікованих Національним агентством з питань запобігання корупції (НАЗК), за стадіями закупівельного процесу. На основі актуальних емпіричних даних за 2016-2025 роки доведено антикорупційний та економічний ефект електронної системи публічних закупівель Prozorro. Обґрунтовано, що

архітектура Prozorro та її інструментарій (електронні каталоги, ризик-індикатори, відкриті дані) є визначальними факторами у мінімізації впливу замовників та підвищенні конкурентності. Встановлено, що Prozorro є не лише технологічною платформою, але й інституційною основою для забезпечення прозорості та підзвітності у використанні бюджетних коштів, що особливо критично в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

Ключові слова: публічні закупівлі, Prozorro, корупційні ризики, класифікація ризиків, ризик-індикатори, антикорупційна політика.

Abstract. Public procurement in Ukraine represents one of the most financially significant areas of public administration, but it remains highly vulnerable to corruption and abuse. The relevance of this topic is enhanced by the fact that procurement processes directly affect the efficiency of budget spending, the level of trust in government institutions, and the country's integration into the European legal and economic framework. The aim of this study is to provide a systematic overview of corruption risks in procurement, classify their manifestations at different stages of the process, and assess the role of digital tools in mitigating these risks. Special emphasis is placed on the electronic system Prozorro, which has become not only a technological platform but also an institutional foundation for transparency and accountability in the use of public funds.

The article presents a comprehensive analysis of corruption risks arising in the sphere of procurement, highlighting their complexity and systemic nature. Key theoretical approaches to defining the essence of corruption risks in legal and economic sciences are identified and structured, with special emphasis on comparing Ukrainian terminology with international standards. A detailed overview and classification of typical risks, as identified by the National Agency for the Prevention of Corruption (NACP), are provided according to the stages of the procurement cycle. Based on empirical data from the period 2016-2025, the study demonstrates both the anti-corruption and economic effects of the Prozorro system. It is argued that the architecture of Prozorro and its set of tools – including electronic catalogues, risk indicators and open data – are decisive factors in minimizing the influence of contracting authorities and strengthening competition. Ultimately, Prozorro is shown to function not only as a digital innovation but also as a structural safeguard for integrity in public financial management, which is especially important in times of emergency and during post-war recovery.

Key words: public procurement, Prozorro, corruption risks, risk classification, risk indicators, anti-corruption policy.

JEL codes: H57, K42, D73, O38, H83.

Постановка проблеми. Сфера публічних закупівель традиційно залишається однією з найуразливіших ланок системи державного управління щодо проявів корупції та неефективного використання бюджетних коштів. В Україні, де обсяги державних закупівель щорічно сягають сотень мільярдів гривень, забезпечення прозорості та мінімізація корупційних ризиків має не лише економічне, але й стратегічне значення, особливо в контексті євроінтеграційних процесів та необхідності забезпечення стійкості держави в умовах повномасштабної агресії. За оцінками міжнародних організацій, корупція у сфері державних закупівель може сягати 20-25 % від загального обсягу видатків [1].

Кардинальна реформа, започаткована у 2014 році, призвела до впровадження електронної системи Prozorro, яка стала символом відкритості та прикладом успішної реформи, реалізованої за принципом «золотого трикутника» – співпраці держави, бізнесу та громадянського суспільства. Принциповим досягненням

системи є те, що вона перетворила сферу державних закупівель на конкурентний ринок, надаючи громадськості та контролюючим органам можливість аналізувати кожен етап тендерного процесу [2].

Незважаючи на інституційний прогрес, корупційні ризики не зникають, а лише трансформуються, переміщуючись від етапу торгів до етапу планування, формування технічних вимог та виконання договорів. Це зумовлює необхідність постійного вдосконалення системи та глибокого аналізу механізмів ідентифікації та класифікації існуючих ризиків.

Аналіз досліджень і публікацій. Наукова спільнота приділяє значну увагу дослідженню механізмів протидії корупції. Основою нормативного регулювання виступає Закон України «Про публічні закупівлі» [3], який визначає правові засади здійснення закупівель та створює рамки для формування прозорих і конкурентних процедур. Теоретичним проблемам виявлення корупційних ризиків присвячені роботи С. Роуз-Акерман, Б. Паліфка [4], Д. Антонюка, Є. Юрійчука [5]. Прикладним аспектам виявлення та запобігання корупційним ризикам у військовій сфері присвячені дослідження Н. Серьогіної, І. Климчук [6]. У дослідженні Н. Федірко [7] проведено аналіз ефективності цифровізації в сфері публічних закупівель, у тому числі з використанням Prozorro.

Методика дослідження. Для вирішення поставлених завдань у статті застосовано комплексний міждисциплінарний підхід, який поєднує теоретичний, порівняльно-правовий та емпіричний аналіз. На першому етапі здійснено узагальнення сутності корупційного ризику шляхом критичного огляду академічних та юридичних джерел, що дозволило сформувати узгоджене понятійне поле. Далі використано метод систематизації та класифікації для розгляду різних підходів до визначення корупційних ризиків у публічних закупівлях, із включенням практики та методології НАЗК як базового інституційного орієнтира. Наступним етапом став структурно-історичний аналіз генези та архітектури системи Prozorro, доповнений порівняльним дослідженням її функціональних характеристик у зіставленні зі світовими аналогами. Завершальна частина методики ґрунтується на використанні емпіричних даних за 2016–2025 роки, із застосуванням статистичного та контент-аналізу для підтвердження антикорупційного ефекту Prozorro. Такий підхід забезпечує цілісність дослідження та дозволяє поєднати теоретичні узагальнення з практичними висновками щодо ефективності цифрових інструментів у сфері публічних фінансів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В умовах сучасних економічних викликів, дослідження спрямоване на уточнення та поглиблення розуміння корупційних ризиків у сфері публічних закупівель. Окремо потребує узагальнення сутність корупційних ризиків із наданням ключових академічних та юридичних визначень, що дозволить сформувати цілісну концептуальну основу. Важливим залишається аналіз підходів до класифікації корупційних ризиків, зокрема з урахуванням практики та методології НАЗК, що досі не було комплексно систематизовано. Недостатньо дослідженою є також генеза, архітектура та ключові досягнення системи Prozorro, особливо у порівнянні з міжнародними аналогами, що дає змогу оцінити її унікальність та ефективність. Окремим невирішеним аспектом виступає потреба у використанні актуальних емпіричних даних, які підтверджують антикорупційний ефект Prozorro, зокрема в умовах воєнного часу (2022–2025 років), коли прозорість та підзвітність набувають критичного значення.

Метою статті є всебічний огляд теоретичних засад корупційних ризиків у публічних закупівлях, їх систематична класифікація, а також оцінка ролі електронної системи ProZorro як ключового інструменту їх мінімізації в Україні.

Виклад основного матеріалу. Для ефективної ідентифікації та запобігання корупції в публічних закупівлях, необхідне чітке розуміння терміну «корупційний ризик».

У науковій літературі та законодавстві поняття «корупційний ризик» трактується по-різному, проте більшість підходів зводиться до ймовірності настання негативних юридичних чи економічних наслідків.

1. Юридичне визначення. Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» [3], корупційний ризик можна трактувати як «вірогідність того, що посадова чи службова особа прийме неправомірне рішення або вчинить неправомірну дію, що призведе до незаконного отримання нею або третіми особами неправомірної вигоди».

2. Академічні визначення дають розширене розуміння корупційного ризику. Так з точки зору економічного підходу американські дослідники С. Роуз-Акерман та Б. Паліфка акцентують, що корупція за участю бізнесу найчастіше виникає саме у сфері закупівель. Корупційний ризик тут розглядається як імовірність зловживання владою та службовим становищем для отримання особистої вигоди, що призводить до неефективного використання публічних коштів [4].

Використання управлінського підходу у вітчизняній науковій літературі дозволяє корупційний ризик визначити як «сукупність умов та факторів, що створюють загрозу для дотримання принципів прозорості, ефективності та доброчесності під час здійснення закупівель, здатну призвести до завдання фінансових чи репутаційних втрат для держави» [6].

Узагальнюючи можна зробити висновок, що корупційний ризик – це поєднання ймовірності виникнення корупційного правопорушення у процесі публічної закупівлі та тяжкості (масштабу) можливих негативних наслідків від такого правопорушення.

Ефективне управління та запобігання корупційним ризикам вимагає їхньої попередньої класифікації, яка дозволить зосередитись на унікальних аспектах протиправної діяльності. В Україні найбільш поширеною та офіційно визнаною є класифікація, розроблена НАЗК, вона базується на стадійно-процесуальному підході.

З використанням такої методики НАЗК ідентифікує типові корупційні ризики, поділяючи їх на етапи, що дозволяє застосовувати цільові інструменти контролю [3, 8].

1. Ризики на етапі планування та формування тендерної документації:

- розділення предмета закупівлі, штучне подрібнення обсягу закупівлі для уникнення застосування конкурентних процедур;
- завищення очікуваної вартості або встановлення очікуваної вартості закупівлі, що значно перевищує ринкову;
- дискримінаційні вимоги, включення надмірно специфічних вимог, що обмежує конкуренцію до одного-двох заздалегідь визначених постачальників.

2. Ризики на етапі проведення процедури закупівлі:

- змова (картель), або інші узгоджені дії учасників, які створюють видимість конкуренції, але контролюються однією групою;

- необґрунтоване застосування переговорної процедури через використання виняткових підстав для прямого укладення договору без конкуренції;
- неправомірне відхилення тендерних пропозицій, у тому числі, суб'єктивне тлумачення тендерної документації замовником для відхилення пропозицій реальних конкурентів.

3. Ризики на етапі укладення та виконання договору:

- необґрунтоване внесення змін до договору, укладення додаткових угод, які суттєво змінюють ґрунтовні умови (збільшення ціни, обсягу) без належного обґрунтування.

- прийняття неякісних товарів (робіт, послуг), коли замовник приймає результат, який не відповідає вимогам договору, в обмін на неправомірну вигоду.

Електронні системи публічних закупівель дозволяють перевіряти проведення тендерних закупівель на кожному етапі і вчасно реагувати на корупційні виклики.

Щороку понад 250 000 державних органів ЄС витрачають близько 16% ВВП (близько 2,5 трлн. євро на рік) на закупівлю послуг, робіт та витратних матеріалів. У багатьох секторах, таких як енергетика, транспорт, управління відходами, соціальний захист та надання медичних або освітніх послуг, державні органи є основними покупцями. Поліпшення державних закупівель може дати великі заощадження, навіть 1% підвищення ефективності може заощадити 20 млрд євро на рік [5].

Аналіз світового досвіду показує, що провідні електронні системи закупівель активно інтегрують інструменти штучного інтелекту (ШІ) для переходу від реактивного контролю до прогнозування ризиків (табл. 1).

Таблиця 1

СВІТОВИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМ ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ

Країна	Система	Інструмент / Фокус	Ключові механізми виявлення ризиків
Колумбія	VigIA tool	AI-аналіз ризиків	Алгоритми машинного навчання виявляють повторювані схеми перемог одного постачальника в регіоні або значне перевищення середньої ринкової ціни.
Бразилія	AI Alice	Виявлення шахрайства	Здатна розпізнати понад 60 шаблонів шахрайства, ідентифікуючи, наприклад, заявки від різних компаній з однаковими орфографічними помилками, що свідчить про змову.
Угорщина	Red Flags	Аналітичний модуль	Використовує набір критеріїв - «червоних прапорців», таких як єдиний учасник тендеру, чи нехарактерні строки виконання, автоматично призначаючи рівень ризику для аудиторів.
Південна Корея	KONEPS	Автоматичний контроль	Об'єднує всі закупівлі, використовуючи ШІ для зіставлення цін та виявлення підозрілих шаблонів поведінки постачальників.

Джерело: складено авторами на основі [1, 9].

Електронна платформа Prozorro є одним із найбільш відомих прикладів відкритих публічних закупівель у світі. Хоча український термін «корупційний ризик» загалом відповідає міжнародному поняттю «corruption vulnerability» або «red flags», принципова відмінність українського підходу полягає в особливості походження та унікальній архітектурі, яка максимально ускладнює змову.

Prozorro (укр. Прозоро – відкрито) – це гібридна електронна система, яка забезпечує централізовану базу даних для проведення публічних закупівель та їхнього моніторингу, що стало кардинальною зміною порівняно з попереднім, непрозорим, паперовим форматом. Історія Prozorro є яскравим прикладом реформи «знизу вгору». Система зародилася у 2014 році як волонтерський проєкт [10] за підтримки громадських організацій, бізнес-спільноти та міжнародних донорів. Початкова мета полягала у створенні пілотного електронного інструменту для допорогових закупівель, де найбільше процвітала дрібна корупція.

Головним принципом архітектури Prozorro є «Всі бачать все». Це гасло відображає основні функції платформи:

- державні установи зобов'язані проводити закупівлі онлайн, що забезпечує автоматичне фіксування всіх дій;
- бізнес бачить усі тендери та має можливість подавати пропозиції на рівних умовах, забезпечуючи чесну конкуренцію;
- громадяни та журналісти отримують вільний доступ до даних, що уможливорює незалежний контроль за державними витратами.

Така відкритість гарантує чесну конкуренцію, зменшує корупцію та економить кошти. Це забезпечило системі міжнародне визнання, підтверджуючи її відповідність вимогам Світового банку щодо проведення електронних закупівель [2].

Ключові етапи розвитку системи Prozorro:

2015 рік – запуск системи у пілотному режимі для допорогових закупівель.

1 квітня 2016 року – система стає обов'язковою для центральних органів влади та великих державних підприємств відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» [2].

1 серпня 2016 року – Prozorro стає обов'язковою для всіх державних замовників.

2020 рік – набуває чинності нова редакція Закону, яка розширила сферу застосування Prozorro та посилила відповідальність за порушення. Було запроваджено електронний каталог Prozorro Market для простих товарів, що значно прискорило та спростило закупівлі [11].

Успішні моделі у світі, включаючи Prozorro, демонструють чотири ключові характеристики, які життєво необхідні для мінімізації корупційних ризиків:

1. Відкритість даних та вільний доступ до інформації про закупівлі для всіх громадян.
2. Використання технологій ШІ для виявлення аномалій та прогнозування ризиків (в Україні це реалізовано через модуль ризик-індикаторів НАЗК, інтегрований із Prozorro).
3. Громадський контроль, як обов'язкова участь неурядових організацій, медіа та антикорупційних організацій (екосистема DOZORRO).
4. Прогнозування, а не лише реакція. Системи повинні виявляти ризики до того, як порушення вчиниться.

Україна, демонструючи ефективні інструменти прозорості, інтегрується до міжнародних стандартів ESG (екологія, соціальна відповідальність, управління). Це не лише підвищує наш міжнародний імідж, але й відкриває шлях до міжнародних кредитів, грантів та участі в глобальних економічних ініціативах.

Система Prozorro є найпотужнішим інструментом для протидії корупції в Україні, впливаючи на ключові стадії закупівельного циклу. Її антикорупційний ефект базується на трьох принципах: прозорість, конкуренція та громадський контроль.

Перший крок мінімізації корупційних ризиків починається на етапі планування та формування тендерної документації. Незважаючи на те, що ризики планування виникають поза системою (до оголошення), Prozorro створює умови для їхнього виявлення порівнянням цін. Завдяки відкритим даним Prozorro будь-який аналітик може порівняти заплановану ціну з ринковими цінами на аналогічні товари. Це майже унеможливорює значне та необґрунтоване завищення очікуваної вартості. Електронний каталог Prozorro Market дозволяє проводити закупівлю типових товарів через реєстр та знижує ризик дискримінаційних вимог, оскільки замовник обирає товар, стандартизований системою [11; 12].

Наступний крок – мінімізація ризиків на етапі проведення торгів. Prozorro докорінно мінімізувала ризики на цьому етапі завдяки своїй архітектурі, яка включає автоматичний аукціон. Багатокроковий електронний реверсивний аукціон, який є анонімним до завершення торгів, виключає суб'єктивний вплив замовника на процес зниження ціни. Учасники не знають своїх конкурентів, що значно ускладнює змову. Механізм оскарження шляхом подання скарг до АМКУ безпосередньо через електронну систему надає бізнесу дієвий інструмент для протидії неправомірному відхиленню пропозицій [10].

Останній крок – технологічна інтеграція та автоматизований моніторинг. Ключовим елементом у боротьбі з корупційними ризиками є цифровізація та інтеграція. Модуль ризик-індикаторів, розроблений НАЗК та громадськими організаціями, на основі формальних алгоритмів аналізує мільйони транзакцій та автоматично виявляє «червоні прапорці» (наприклад, підозрілі зміни умов, неконкурентні процедури). Виявлення таких ризиків автоматично передається контролюючим органам для подальшого ручного аналізу [8]. Робота з інтеграції Prozorro з державними реєстрами (ЄДРПОУ, реєстр судових рішень) дозволяє автоматично перевіряти учасників на наявність санкцій чи конфлікту інтересів, мінімізуючи людський фактор [10].

Технологічно Prozorro дворівнева система, перший рівень – центральна база даних (ЦБД), другий – акредитовані електронні торговельні майданчики. Такий підхід забезпечує стійкість системи та рівний доступ бізнесу до торгів.

За час своєї роботи Prozorro досягла значних результатів, трансформувавши закритий ринок на відкриту конкурентну екосистему. За перших шість років функціонування (станом на липень 2022 року) загальна економія коштів для державного бюджету склала 212,5 млрд грн [7].

В умовах повномасштабної війни, система продемонструвала свою стійкість та здатність до адаптації, швидко впровадивши процедуру «відкритих торгів з особливостями» (Постанова КМУ № 1178), що скоротило терміни тендерів при збереженні прозорості [10].

Таблиця 2

**ДИНАМІКА КЛЮЧОВИХ ПОКАЗНИКІВ СИСТЕМИ PROZORRO
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (2022-2024 рр.), млрд грн**

Показник	2022 рік	2023 рік	2024 рік (оцінка/факт)	Примітки
Обсяг конкурентних закупівель	~360 (оцінка)	616,8	841,0	Зростання обсягу у 2024 р. очікується на 40% порівняно з 2023 р.
Економія (конкурентні торги)	17,8	42,0	Дані формуються	У 2023 р. економія зросла на 135% порівняно з 2022 р.
Середня кількість пропозицій на торги	1,8	2,03	2,38	Свідчить про посилення конкуренції.
Обсяг закупівель оборонного сектору	~60	-	168,4	Зріс більше ніж удвічі порівняно з 2022 р.

Джерело: складено авторами на основі [11, 12, 13].

Згідно з узагальненими даними Мінекономіки (табл. 2), загальний обсяг конкурентних закупівель зріс з 616,8 млрд грн у 2023 році до 841 млрд грн у 2024 році. Окремо варто відзначити Prozorro Market, сума укладених угод через електронний каталог зросла до 67,3 млрд грн, а економія лише через цей інструмент перевищила 11,4 млрд грн за чотири роки роботи [13].

Дискусія. В умовах воєнного стану та майбутнього масштабного відновлення України корупційні ризики набувають нової актуальності та масштабів.

1. Ризики воєнних винятків у тендерах. Значна частина закупівель, особливо оборонного характеру, може проводитись за закритими процедурами, використовуючи винятки з законодавства. Хоча це вимога державної безпеки, але це створює підвищені ризики зловживань та потребує посилення внутрішнього контролю [13].

2. Ризики у сфері повоєнного відновлення. Відновлення інфраструктури, зокрема будівельні закупівлі, завжди супроводжується високими ризиками змови та завищення вартості. Prozorro є єдиною платформою, здатною забезпечити прозорість цих процесів. Перспективи розвитку включають Е-контрактинг та подальшу машиночитаність даних, що зменшить простір для ручних маніпуляцій на етапі виконання договору [10].

Система Prozorro, як інституційний запобіжник, доводить свою ефективність не лише в економічному, але й у політичному та безпековому вимірах, забезпечуючи підзвітність влади навіть у найскладніші періоди.

Висновки. Проведений аналіз підтвердив, що сфера публічних закупівель залишається критично важливою для економічної безпеки держави та є одним із найбільш вразливих до корупції сегментів державного управління. За даними Transparency International, зловживання в сфері закупівель – одна з основних форм системної корупції і Україна за 2024 рік посідає лише 105 місце зі 180 країн [14].

Теоретичні узагальнення виявили, що корупційний ризик являє собою вірогідність зловживання посадовою особою дискреційними повноваженнями для отримання неправомірної вигоди. Українська термінологія, яка є більш орієнто-

ваною на правопорушення, гармонійно доповнюється міжнародними підходами, що акцентують на системній вразливості та «червоних прапорцях».

Доведена доцільність класифікації корупційних ризиків, розробленої НАЗК. Встановлено, що система Prozorro успішно мінімізує більшість ризиків на етапі проведення торгів (завдяки анонімному аукціону та відкритим даним), тоді як ризики планування та виконання договорів (дискримінаційні вимоги, необґрунтовані зміни умов) залишаються ключовими викликами, що вимагають посилення постмоніторингу, розробки та інтеграції автоматичних ризик-індикаторів.

Електронна система Prozorro є визначальним фактором у мінімізації корупції. Її архітектура «золотого трикутника» та інструментарій забезпечили економічний ефект у розмірі десятків мільярдів гривень економії, що підтверджено емпіричними даними за 2023-2024 роки (зростання обсягу до 841 млрд грн у 2024 р. та економія 42 млрд грн у 2023 р.).

Подальше зниження корупційних ризиків має відбуватися через посилення цифрової інтеграції (Е-контрактинг, автоматичний обмін даними з реєстрами) та проактивне використання ризик-індикаторів для цільових перевірок. Це є ключова умова для прозорого та підзвітного процесу повоєнного відновлення України.

Література

1. *Curbing corruption in public procurement. A practical guide.* (2014). Transparency International. URL: https://images.transparencycdn.org/images/2014_AntiCorruption_PublicProcurement_Guide_EN.pdf
2. *Про нас.* (n.d.). ДП "Прозорро". URL: <https://prozorro.gov.ua/about>
3. Закон України "Про запобігання корупції". (2014). Відомості Верховної Ради, 2014, № 49, ст. 2056.
4. Rose-Ackerman, S., & Palifka, B. J. (2016). *Corruption and Government: Causes, Consequences, and Reform* (2d ed.). Oxford: Oxford University Press. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139962933>
5. Антонюк, Д.І., & Юрійчук, Є.П. (2025). Корупційні ризики у взаємодії між публічною владою та приватним сектором у сфері закупівель: теоретичний аспект. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*, Том 36 (75) № 1. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.1/01>
6. Серьогіна, Н. О., & Климчук, І. О. (2023). Типологія корупційних ризиків у військових публічних закупівлях. *Вісник Вісник Херсонського національного технічного університету*, 2(89), 315-319. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2024.2.46>
7. Федірко, Н. В. (2022). Цифровізація публічних закупівель у протидії корупції в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, № 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2022.7.5>
8. *Типові корупційні ризики в публічних закупівлях.* (n.d.) Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК). URL: https://antycorportal.nazk.gov.ua/risks/spheretypical/?sphere_typical_id=1
9. Mehta, P. (2024). How governments use AI to combat corruption and ensure transparency? *Zealously*. URL: <https://zealously.com/blog/how-governments-use-ai-to-combat-corruption-and-ensure-transparency/>
10. *Розвиток Системи.* (n.d.) ДП "Прозорро". URL: <https://prozorro.gov.ua/roadmap>
11. На закупівлях через Prozorro зекономили 42 млрд грн (2024, квітень 26). *Фінансовий клуб*. URL: <https://finclub.net/news/ochikuvana-vartist-zakupivel-cherez-prozorro-torik-zrosla-na-70protsent.html>

12. В Україні обсяг закупівель через Prozorro за рік збільшився у 1,4 раза. (2025, березень 29). *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3976205-v-ukraini-obsag-zakupivel-cerez-prozorro-za-rik-zbilsivsa-u-14-raza-minekonomiki.html>
13. Обсяг конкурентних закупівель в Україні зріс з 616,8 мільярда у 2023 році до 841 мільярда гривень у 2024 році. (2024, березень 27). ДП "Прозорро". URL: <https://prozorro.gov.ua/uk/news/obsyag-konkurentnyh-zakupivel-v-ukrayini-zris-z-6168-milyarda-u-2023-roci-do-841-milyarda-gryven-u-2024-roci>
14. *Corruption Perception Index 2024*. (2024). Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/ukr>

References

1. *Curbing corruption in public procurement. A practical guide*. (2014). Transparency International. URL: https://images.transparencycdn.org/images/2014_AntiCorruption_PublicProcurement_Guide_EN.pdf
2. *About us*. (n.d.). DP "Prozorro". URL: <https://prozorro.gov.ua/about> [in Ukrainian]
3. *Law of Ukraine "On Prevention of Corruption"*. (2014). Bulletin of the Verkhovna Rada, 2014, No. 49, p. 2056. [in Ukrainian]
4. Rose-Ackerman, S., & Palifka, B. J. (2016). *Corruption and Government: Causes, Consequences, and Reform* (2d ed.). Oxford: Oxford University Press. DOI: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139962933>
5. Antoniuk, D.I., & Yuriychuk, Y.P. (2025). Corruption risks in the interaction between public authorities and the private sector in procurement: theoretical aspect. *Scientific Notes of the V.I. Vernadsky TNU. Series: Public Management and Administration*, Vol. 36 (75) № 1. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.1/01> [in Ukrainian]
6. Seruohina, N. O. & Klymchuk, I. O. (2023). Typology of corruption risks in military conflicts. *Visnyk of Kherson National Technical University*, 2(89), 315-319. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2024.2.46> [in Ukrainian]
7. Fedirko, N. (2022). Digitization of public procurement in the fight against corruption in Ukraine. *Public administration: improvement and development*, № 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2022.7.5> [in Ukrainian]
8. *Typical corruption risks in public procurement*. (n.d.) National Agency for the Prevention of Corruption (NAPC). URL: https://antycorportal.nazk.gov.ua/risks/spheretypical/?sphere_typical_id=1 [in Ukrainian]
9. Mehta, P. (2024). How governments use AI to combat corruption and ensure transparency? *Zealously*. URL: <https://zealously.com/blog/how-governments-use-ai-to-combat-corruption-and-ensure-transparency/>
10. *System Development*. (n.d.) SE "Prozorro". URL: <https://prozorro.gov.ua/roadmap> [in Ukrainian]
11. UAH 42 billion saved on purchases through Prozorro. (2024, April 26). *Financial Club*. URL: <https://finclub.net/news/ochikuvana-vartist-zakupivel-cherez-prozorro-torik-zroslo-na-70protsent.html> [in Ukrainian]
12. In Ukraine, the volume of purchases through Prozorro increased 1.4 times over the year. (2025, March 29). *Ukrinform*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3976205-v-ukraini-obsag-zakupivel-cerez-prozorro-za-rik-zbilsivsa-u-14-raza-minekonomiki.html> [in Ukrainian]
13. The volume of competitive procurement in Ukraine increased from 616.8 billion in 2023 to 841 billion hryvnia in 2024. (2024, March 27). *State Enterprise "Prozorro"*. URL: <https://prozorro.gov.ua/uk/news/obsyag-konkurentnyh-zakupivel-v-ukrayini-zris-z-6168-milyarda-u-2023-roci-do-841-milyarda-gryven-u-2024-roci> [in Ukrainian]
14. *Corruption Perception Index 2024*. (2024). Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2024/index/ukr>

Стаття надійшла 10.10.2025; прийнята до друку 21.10.2025 року